

FOLK OG LAND

 Erik K. Ki lberg
 Nils Juelsøst. 49 IV
 O s l o

NR. 6 — 12. ÅRGANG

LØRDAG 16. FEBRUAR 1963

LØSSALG 85 ØRE

DANSK FJERN SYN BRYTER «ROEN OMKRING RETTSOPPGJØRET»

Interessant og løfterik meningsutveksling som også bør ha bud til Norge

I lederen i siste nummer av FOLK OG LAND ble det nevnt en fingert retts sak i det danske fjernsynet, som det kan ha sin spesielle interesse å komme nærmere tilbake til.

Det kjente danske storblad POLITIKEN adviserte programposten slik:

«I TV's «Retten er sat» i aften forsøker professor von Eyben at rekonstruere en stikker-sag, som den kunne have fundet sted i 1946. I morgen falder dommen, hvorpå spørsmålet bliver rejst: mister vi sansen for retfærdighed under retsoppgjøret i de dage, eller klarede vi os igennem med retsbevidstheden i behold?»

Ja, det kan visselig være

grunn til å spørre, selv om det nå har vokset 17—18 års gress over uretten. Og allerede før programposten ble kjørt, var POLITIKEN i en artikkel av Asger Thylstrup ute med en slags forklaring på hvorfor det gikk så galt med retten og rettferdigheten som det gjorde, nemlig fordi man måtte stange pøblen med straff og blod etter at man først hadde hisset den opp. Så grep man da til det som riktignok er forbudt i menneskerettighetsdeklarasjonen, men ikke i den danske grunnlov: å gi lover med tilbakevirkende kraft. Her i Norge hadde man sikkert gått samme vei, hvis ikke grunnloven uttrykkelig hadde forbudt det. I stedet konstruerte man da opp en fortsatt «krig» etter kapitulasjonen, som gjorde straffe-

lovens paragraf 86 om militært forræderi anvendelig. Og dertil staset man den opp med tilbakevirkende tilleggsbestemmelser. Men, la oss sitere litt fra POLITIKEN's artikkel, som i sannhet er til å få forstand av:

«Lykkeligvis(!) hadde de ansvarlige politikere straks etter krigen indset, at den eksisterende straffelov var et aldeles utilstrækkelig redskab for retsvæsenet i dets kamp for at bevare kontrollen over oppjøret med de forhadte kollaboratører. I største hast hadde man den første juni 1945 gjennomført et midlertidig straffelovstillæg om forræderi og anden landsskadelig virksomhed, ligesom man i august samme år, vedtog den såkalte «værnemagerlov». Straffelovstillægget havde tilbagevirkende kraft: Denne lovs bestemmelser kommer til anvendelse på handlinger, der er foretaget i tiden fra niende april 1940 indtil et år efter lovens ikrafttræden. Borgerlig Straffelovs almindelige bestemmelser om forholdet mellem ny og ældre lov er ikke til hinder for, at påkendelse sker i henhold til de ved denne lov fastsatte regler» hed det i tillæggets første bestemmelse.

Denne lov gjorde det med andre ord muligt at ramme handlinger, der blev begået fem år før loven overhodet kom til verden, og ovenikøbet med den alvorligt skærpene sanktion livsstraf, d.v.s. døden ved skydning. Normalt anses en sådan fremgangsmåde for i høj grad stridende mod en retsstats prinsipper. Men i den usedvanlige situation(!) valgte man med fuldt overlæg den usedvanlige vej. Befolkningen var ikke indstillet på blodsødenhed. Temperamentene måtte på en eller anden vis afregere(!), og man havde grund til at tro, at en anden holdning end den vedtagne kunne betyde et farvel for myndighederne til styring af utviklingen.

En må si at dette er en stolt erklæring fra det nydemokrati som ble etablert også i Danmark i 1945!

Det er mulig at det danske fjernsynet er mere tynget enn det norske av den gruffulle urett som ble begått, siden det i motsetning til det norske iallfall våger å sette problemene under debatt. En

(Forts. s. 2)

Skal denne mann være fengslet for alltid

DEN ENGELSKE TYSKHATER TAYLOR BETEGNER RUDOLF HESS SOM ET OFFER FOR FEILSLAGNE POLITISKE BEREGNINGER

Rudolf Hess fotografert i fengselsgården i Spandau med telelinse.

Vi har tidligere såvidt nevnt her i FOLK OG LAND at den store britiske tyskhater A. J. P. Taylor ikke har latt sine følelser ta makten fra sin redelighet som historiker og sin rettferdighetssans, noe som kanskje kan høres utrolig og uforståelig ut for de folk som forvalter den historiske sannhet i Norge. Taylor har i en stort oppslått artikkel i SUNDAY EXPRESS tatt til orde for at Rudolf Hess nå må bli løslatt. Artiklen byr, nettopp fordi den er skrevet av en mann som er kjent som en bitter motstander av Det tredje rike og vel også av Tyskland i sin alminnelighet, på meget av interesse og vi gjengir den derfor her i sin helhet:

«Dette er en barmhjertighetens og godviljens tid. Det er det rette tidspunkt for å heve røsten for en bønn om barmhjertighet.

Over hele verden er mennesker innesperret for politiske forbrytelser. Alle sam-

men har funnet forkjempere som krever dem løslatt.

Alle unntagen en. Han har vært i fengsel i 21 år. Hele denne tid har han ikke sett sin hustru. Han har aldri sett sin sønn.

Han er dømt til livsvarig fengsel i det dystre Spandau-fengslet. Livsvarig fengsel i bokstavelig forstand er noe forferdelig. I det landet blir selv mordere idømt livsvarig fengsel ofte løslatt etter 12 år.

Hvem er denne mann? — Hvilken forbrytelse har han begått? Han er Rudolf Hess. Han var en av Hitlers første tilhengere. Han var i fengsel sammen med Hitler i 1925 og skrev ned «Mein Kampf» etter Hitlers diktat.

Disse ting fortjener neppe livsvarig fengsel. Mange nazister i Tyskland gjorde meget verre ting. Deres eneste straff er å være pensjonert med full pensjon.

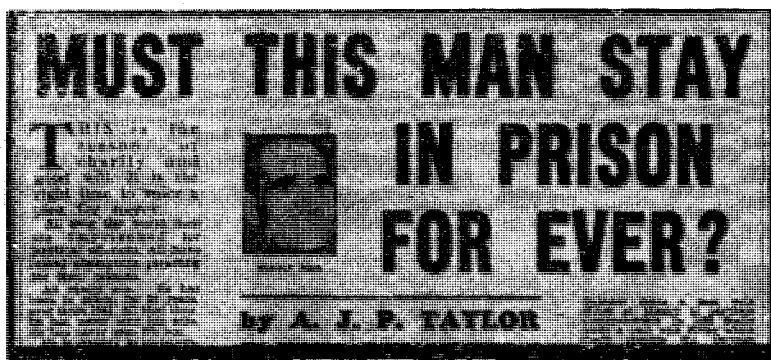
INGEN MAKT.

Da Hitler grep makten ble Hess hans offisielle stedfor-

(Forts. s. 6)

I forbindelse med fjernsynsutsendelsen bragte POLITIKEN dette bilde fra 1945. Tusener av mennesker ble «fanget af frihedskæmpere og intevnert». heter det, mens det intet nevnes om at de også ble mishandlet på det groveste. Men ellers slår bladet fast, at i dag ville vi utvilsomt misbillige de metoder der dengang føltes naturlige — —»

Dansk fjernsyn —

(Forts. fra s. 1)

annen side av saken er det at man naturligvis fremfører en riktig ekkel type av en «landssviker», nemlig en såkalt motstandsmann, som angir sine kamerater til tyskerne etter å ha råket uklar med dem. Resultatet var at motstandsgruppen ble sprengt og en rekke av dens deltagere havnet i tysk konsentrasjonsleir. Etter å ha gjort dette stakk han, muligens med tysk bistand, av til Sverige, men ble ved hjemkomsten i 1945 satt under tiltale. Selv oppgir tiltalte at han ble tvunget av tyskerne til å oppgi navnene etter å være blitt arrestert, mens mange vitner hevder at han selv satte seg i forbindelse med tyskerne.

TV-retten idømte dette nydelige eksemplar av arten fire år. En av dommerne stemte for frifinnelse. Så en må vel kunne slå fast at oppfatningen har endret seg adskillig siden 1945!

Efter domsavsigelsen var det en rundebordssamtale med diskusjon, og endel av innleggende har stor interesse. Således sa professor Mogens F og ifølge POLITIKENS referat bl. a.:

Jeg var i det hele taget skuffet over domstolens holdning i de dage. Under krigen lod man sig bruge og påvirke af tyskerne. Efter krigen lod man sig bruge af en folkestemning og måske modstandsbevægelsen. Og så i løbet af nogle år bliver man mild i sin bedømmelse igen. Det har givet mig en dyb mistillid til domstolene.

Og domprost H. Østergard-Nielsen sa:

Domstolens afgørelser tjente til en historieforskning. Det danske folk valgte som helhed efter den niende april at bøje sig for overmagten. Men efter krigen handlede man, som om hele befolkningen havde været modstandssindet under krigen og nu blot ønskede at gøre op med de få, der havde svigtet. Man må beklage at politikerne efter krigen valgte at give en straffelov med tilbagevirkende kraft, der straffede de handlinger, som regeringen under krigen havde billiget.

Rektor Edele Kruchow hevdede at

hvis man læser i memoirene, får man det indtryk, at politikerne og modstandsbevægelsen udøvede et gensidigt pres på hinanden efter krigen. De folk, der i Folketinget og Landstinget ville opponere mot straffelovstillægget, fik at vide, at der ikke var noget at gøre. Rigsdagen handlede under tryk. (Det kan være grunn til å sammenligne med det trykk som i det norske storting ble utøvet på et langt senere tidspunkt mot de stortingsmenn som hedde gått inn for «Svenskeutredningen» og som fikk alle så nær som to modige til å trekke tilbake sine

underskrifter). Derfor er det en illusion at tro, at straffelovstillægget blev vedtaget som en lov bliver gjennomført under normale forhold. Der fandt en magtkamp sted om indflydelse efter besættelsen.

Professor von Eyben spør Mogens F og om han mener «rettsoppgøret blev skævt» og får til svar:

Ja, tidsmessigt. Der er mange mennesker, der må føle sig uretfærdigt behandlet, fordi de fik for strenge domme. De, der blev dømt sent, beklager sig næppe over deres milde domme.

POLITIKEN beklager sterkt at dr. jur. Stephan Hurwitz ikke var tilstede under diskusjonen, men måtte sende avbud. «Man havde glædet sig til at høre hans indlæg i debatten(!), idet han efter besættelsen var en af de jurister, der mest aktivt tog del i rettsoppgørets problemer.

Ikke mange dagene efter at bladets medarbeider Asger Thylstrup hadde levert foranstående betraktninger og referat, som tydelig tok sikte på å levere et slags forsvar for det som skjedde i hine år, tok så bladets TV-kommentator Leif Panduro, som nevnt i vår leder i siste nummer, ordet til et kraftigere «opgør» med rettsoppgøret, som han kalte sitt innlegg.

Vi skal ikke her gjenta det som ble sitert i lederen av Panduros uttalelser, men henviser til forrige nummer av avisen. Derimot skal vi

Vet De - ?

— at i følge de gamle beretninger nådde India sublim høyder i sin kultur dengang de hvite arier hersket i landet, mens forfallet holdt sitt inntog da ariene mistet respekten for sin egen rase og dens åndelige grunnlag?

— at Egypt's storhet ble skapt av hvite innvandrere, muligens av ariere fra India (påvist bl. a. i en bok av Ernest Sevier Cox, utgitt i Virginia i 1937).

— at ifølge «Tampa Sunday Tribune» (2.3.58) var antallet inntil da av «kunstige» barn i USA (det vil si: faren kjøpt på glass i en såkalt Sed-bank) anslått til minst 40 000?

— at umiddelbart etter undertegnelsen av fredsavtalen i Amiens i 1801 mellom Frankrike og England, reiste Frankrikes ambassadør tilbake til London, der han ble mottatt av en stor folkemengde som viste ham sin glede over at freden var gjenopprettet, — at londonerne løste hestene og spente seg selv for den franske ambassadørs vogn?

— at seierherrene etter seiren i mai 1945 hengte den slagne motstanders generaler og ledende statsmenn, feirer orgier i massemyrderier av motstandere, massearrestasjoner og fangemishandling?

ARGUS.

gjengi litt mere av kommentarene i POLITIKEN:

Det var derfor (fordi det danske rettsoppgjøret representerer Danmarks fortregninger, som Panduro uttrykte det) glim-

(Forts. s. 7)

Amerikansk jordbrukspolitikk

Fra den amerikanske avis «The Daily News» henter vi nedenstående, som gir et forstemmende inntrykk av den politiske galskap i USA. Enda mere forstemmende er det at så å si alle norske partipolitikere vil legge både Norges og hele verdens skjebne i hendene på disse politiske tullebukkene på den annen side av Atlanterhavet og at de atpå til våger å påstå at dette er ekte europeisk politikk på høyeste plan. Men her er artikkelen, som har tittelen «En milliard til»:

Historien har blitt så vanlig at bare få legger merke til det lenger. Og likevel inneholder den årlige beretning om jordbruksproduksjonen som er sendt ut av US Departement of Agriculture en milliard-dollar-skandale.

Meldingen viser at vi dette år (1962) betalte farmerne ialt \$ 900 millioner av skattepenge for å innskrenke dyrkningsarealet for korn med 32,6 millioner acres som et middel til å få slutt på overproduksjonen.

Disse tall sammenlignet med 1961 da skattebetalerne betalte samme kategori farmer \$ 782 millioner for å innskrenke med 25,5 acres. Med andre ord, 23 % mere land ble ikke brukt for en øket utgift av \$ 118 millioner i forhold til året før.

Men nå kommer skandalen! Våre farmer øket dette år produksjonen av «corn and grain sorghums» med 2 % i forhold til året før, eller til ialt 143,1 millioner tonns mot 140,6 millioner tonns året før. De klarte dette ved å øke gjødsling-

gen, plante bedre sed og forbedre dyrkningspraksisen.

Og hva mere er, de ble inspirert til å gjøre dette fordi de priser regjeringen garanterer i et annet avsnitt av jordbruksprogrammet, var så høye at det ble lønnsomt å gjøre slike ekstra anstrengelser. Og vi bebreider ikke farmerne. Det vi klager over er et program som er så innpakket i politikk og drapert i nonsens at det, som dyrkingstallene viser, motarbeider seg selv.

Vi kan tilføye de ekstra penger som sløses bort så hensynsløst på problemet med å minske kornproduksjonen med omkostningene med å administrere programmet, en øvelse i tåpelighet som krever 100,000 funksjonærer i landbruksdepartementet. Alt i alt har skattebetalerne i USA øst ut mere enn en milliard påny for å forverre en situasjon som pengene var ment å skulle bedre.

Hvor lenge skal denne galskap fortsette?

Averter i «Folk og Land»

«TENK SELV»

Overrettsakfører Sverre Helliksens bok om «de virkelige kjennsgjæringer kontra rettsoppgjøret» kan det fremdeles skaffes noen eksemplarer av. Pris kr. 10,— fraktfritt tilsendt mot forskuddsbetaling over postgiro 150 28 eller på annen måte. Eller mot etterkrav med tillegg av porto og gebyr.

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING

Postboks 3214 - Oslo

FOLK OG LANDS MINNEALBUM:

20

Falt i øst i kampen for Europa

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKRAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Humanitet eller hykleri?

Det mest motbydelige trekk ved det nydemokrati som har misbrukt makten i alle de vestlige land siden verdenskrigen tok slutt, er det bunnløse hykleriet, og det mest nedslående med sikte på Europas fremtid er at den store masse ikke engang merker det.

Det skjedde meget redselsfullt på begge sider under annen verdenskrig og en skulle tro at det måtte ha fortonet seg som en hovedoppgave for de politikere som skulle føre statene videre etter dette inferno å gjøre hva som stod i deres makt for å forebygge gjentagelser ved å slå hårdt ned på alle arter av virkelige krigsforbrytelser, av tilbakefall til barbariet og til lovløsheten.

Isteden har vi opplevet en jakt som fremdeles pågår på dem som har eller angivelig har forbrutt seg på den tapende parts side, mens den seirende parts krigsforbrytere bare er blitt ære og berømmelse tildel.

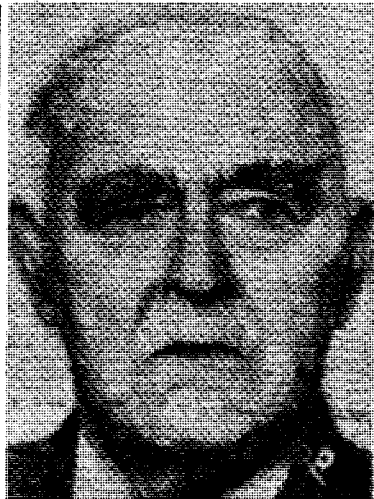
Vi har sett det her i vårt eget land, hvor folkerettsstridige, bestialske handlinger av sabotører og agenter i britisk tjeneste berømmes i bøker, på film og i allehånde aviser og kulørte blader, mens de naturligvis med sikte på fremtiden og på folkets såvel moral som sikkerhet burde vært gransket og iallfall stemplet som det de var: krigsforbrytelser. Vi har opplevet at mord på krigsfanger har fått passere uten påtale i dette land, og at det tilfelle som lot seg bevise om mord på flyktninger som man sa seg å ville føre over svenskegrensen endte med full frifinnelse av morderne. Vi har opplevet at grove mishandlinger og direkte tortur i fengslene etter 1945 har gått upåttalt eller er blitt bagatellisert in absurdum, mens handlinger av langt mindre graverende art under okkupasjonstidens urolige forhold av dem som bar byrdene med å opprettholde ro og orden er blitt skreket ut i landets presse, og forøverne har fått årelange tukthusstraffer eller har havnet foran eksekusjonspelotongen.

Som det var og er i Norge, slik var det også i den store verden. Og at det slett ikke var krigsforbrytelser som sådanne en ville tillivs, men bare en bestemt politisk oppfatning i særdeleshet og det tyske folk i sin alminnelighet, viser den ting at den allierte høykommisjon i det okkuperte Tyskland 26. november 1949 utstedte en lov hvorefter forbrytelser begått av personell tilhørende seiersmakten ikke måtte forfølges. Bestemmelsen står ved makt den dag idag og derfor må også tyske anklagemyndigheter uavlatelig henlegge anmeldelser om allierte krigsforbrytelser.

Den tyske forfatter Erich Kern har i artikler, i fjernsyn og i brosjyren «Das grosse Kesseltreiben» i de forløpne år stadig henvist til disse kjennsgjæringer og har rettet grove og vel funderte beskyldninger ikke bare mot østfolkene, men også mot amerikanerne, spesielt den beryktede regnbuedivisjon, som begikk talløse bestialske mord på både soldater og sivile i mai 1945 i Bayern, etter kapitulasjonen. Han skriver blant annet i en artikkel at «i Oberpfammern, i Eberstetten, i Tralsheim ved Ruderting, i Eggstädt ved Rosenheim, i Rosenheim, ved Abtenau, i Oberndorf, i Kreuzberg, i Siebenhausen, i Hengersberg, i Orlach-Jungholzhausen ved Schwäbisch-Hall, i Erlau, i Tittling ved Passau, i Kleinweil, i Meilenhofen og Zell ved Eichstadt, i Utting ved Ammersee, i Lazarett Dachau og mange andre steder har amerikanske soldater på en forbrytersk måte opptrådt som voldsmenn og mordere».

Hvis alle de moralsk rystede i Norge, disse som stadig og fremdeles gråter over verdens og krigens ondskap virkelig mener noe med det de sier, så la dem vise det ved å kreve straff over alle krigsforbrytere, også de i den

Dødsfall

En gammel NS-mann og dertil en av de mere kjente østerdøler, hotell- og rutebil-eier Embret Mellesmo, Alvdal er død nær 76 år gammel.

Det er hyggelig å se at man nå er kommet så langt at «Østlendingen», Senterpartiets avis i Østerdalen ofrer mange vakre ord på avdøde, og skriver at han «var en typisk representant for den eldre garde på Steien som hadde levd intimt med i denne «Bygdebyen»s framvekst gjennom flere mannsaldre, og som derfor var ett med den og ga den en vesentlig del av dens «atmosfære».

Bortsett fra at Mellesmo var en av pionerene ved opparbeidelsen av rutebilnæringen i Hedemark, var han i sine yngre år også skiløper av internasjonalt format. I årene 1910 til 1915 oppnådde han mange fine plasseringer både i Holmenkollen og i renn utenlands. Blant annet vant han to kongepokaler og ble også tildelt norsk skisports høyeste utmerkelse, Holmenkollmedaljen. Også som skytter leverte han fremragende prestasjoner.

NS hadde ikke så mange i n n s k r e v n e medlemmer i Alvdal, men den grunnsolide hedersmann Embret Mellesmo kom tidlig frem for offentligheten med sine meninger, som han holdt fast ved til siste slutt. Han hadde da også hele hjembygdens aktelse både før, under og etter okkupasjonen med den påfølgende straff. Det var da visst heller ikke mange som kunne bekvemme seg til å kalle Mellesmo for en landssviker. Dertil var hans innsats og hans nasjonale sinnelag, hans storslätte gjestfrihet og hans vennsælhet for godt kjent i hele Østerdalen.

britiske agenttjeneste og i vestmaktens allierte styrker. Siden en fortsatt krever tyskere trukket for retten i den forbindelse, kan det jo ikke være forsant heller.

Vil de ikke trekke denne konsekvens av sin menneskekjærlighet og sin avsky for vold, så gjør de bedre i å holde munn.

Olaf Holm:

Mordet på professor Skancke

I. Sogneprest Aksel Solbu har i en artikkel (i «Farmand») som har vakt oppsikt, gitt uttrykk for den formodning at ansøkingen om benådning for professor Skancke, som var undertegnet av et stort antall prester, ble avslått av arbeiderregjeringen nettopp av denne grunn, fordi Arbeiderpartiet formodes å ha hatt et ønske om å sette Kirken på plass for tidligere utidig innblanding i litt av hvert i politikken.

Det er å «rette baker for smed».

II.

Selv om massetoskeskapen på den tid ennu raste som værst og våre fra London hjemvendte lands-vikere var blitt temmelig skak-kjorte under oppholdet der, så er det dog vanskelig å tilegne seg den oppfatning, at landets regjering med overlegg benyttet en slik anledning — å ta livet av et helt igjennom edelt menneske — til å gi prestskapet og Kirken et vink om å holde seg til sitt eget felt.

III.

Imidlertid har altså «ettertankens bleke krankhet» omsider meldt seg.

Hendelsesforløpet i denne benådningssak er følgende:

Grunnlovens § 20 lyder således: «Kongen har rett til i Statsraadet at benaade Forbrydere efterat Dom er falden» o.s.v.

Med denne rett for kongen følger en plikt for ham til å gjøre seg opp en personlig mening, hvorvidt benådning bør finne sted eller ikke. Det kan han heller ikke unngå, for sier han ja, så er vedkommende benådet, og sier han nei eller tier stille, så er det avslag. — Regjeringen står utenfor og kan ikke omgjøre kongens beslutning i den ene eller den annen retning, for isåfall faller kongens i Grunnloven hjemlede rett bort.

Hvis det forlydende er riktig, at Kongen skal ha sagt, da saken kom fore i statsråd: «Den skal eksekveres» d.v.s. dommen, så har han for så vidt holdt seg grunnlovens bud etterrettelig, og benyttet sin rett til å avslå benådning. Har han intet uttalt, så har han også dermed avslått benådning; men lar han samtidig saken gå til avstemning i regjeringen, så har han begått et grunnlovsbrudd.

Ved å ta saken opp til votering begår også regjeringen grunnlovsbrudd, idet den derved — uansett resultatet — berøver Kongen den rett til benådning, som Grunnloven hjemler ham alene. Regjeringen kan hverken godkjenne eller forkaste kongens standpunkt. Avstem-

ningen har ingen retslig betydning.

Denne slendrian i Skanckesaken skal vel heretter forklares som «sedvanerett».

Ved den fremgangsmåte, som fant sted oppnådde kongen å stå i folkets øyne som den uskyldige og regjeringen som den skyldige. Det må vel ha vært hans hensikt.

I engelsk rett er justisministeren eneansvarlig i benådningssaker som kongen er det i norsk rett.

V.

I regjeringen stemte to mann for benådning, Moen og Meisdalshagen. De hadde da heller ikke i London mistet sin norske rettsfølelse og sitt såkalte sunne bondevett (som i parantes bemerket er rettens kilde i dette land). De øvrige regjeringsmedlemmer og Skanckes dommere med en eneste unntagelse — en kvinne — har det vel ikke godt og ser vel helst at deres navn ikke blir nevnt i denne forbindelse. Skulle denne antagelse være feilaktig, så kan de jo gjøre det selv.

OLAF HOLM.

Norsk-svensk Tollunion?

Sosialistisk Folkeparti kommer trass i de aller tåpeligste premisser pussig nok ofte til den riktige konklusjon, og da får naturligvis meget være disse venstreradikale rabulister tilgitt. Trass i all sin negervennlige internasjonalisme lanserer partiet nå som programpost en samling av Norden med en tollunion mellom Norge og Sverige som første post.

Dette har vår aller mest ubetingede tilslutning og det er vårt håp at partiet ikke stanser med denne nordiske innsats i gjærning, så får det heller ture frem med sine internasjonale talemåter til glede for de enfoldige.

Daglig friske blomster

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Kranser til alle priser
Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

MALERARBEIDE OG RENGJØRING

UTFØRES

Henv. Miller - Tlf. 67 76 71

NARVIK 1940

«BYEN MED KANONEN»

B. Før 9. april

En av de første dager i april reiste jeg til Bardu for å inspisere mitt regiments feltbataljon II (sjef: major Hyldmo) som hadde vært på den kanten siden januar og deltatt i divisjonens fellesøvelser.

Jeg kom til Bardu 4. april og stoppet der 2 dager, slik at jeg var tilbake i Narvik tidlig på eftermiddagen 6. april.

I Bardu beså jeg kvartene og talte med bataljonsjefen. Herunder kom vi inn på spørsmålet om når bataljonen ville være tilbake på Elvegårdsmoen, og jeg fikk da vite at det var bestemt at bataljonen skulle være i Bardu til den 90 dagers nøytralitetstjensten var utløpet. Først da skulle den marsjere til Elvegårdsmoen, 70-80 km. lenger syd for å levere inn og bli dimittert.

Jeg protesterte kraftig.

«Hvem er det som har bestemt dette?»

Jo, det var visst Kommanderende General og divisjonen var enig.

Jeg var dypt uenig i dette. Bataljonen var kalt inn til 90

dagers tjeneste. Hertil kom den vanlige tid til å få bataljonen oppsatt, som regel 1 dag, og dimittert, som regel også 1 dag. De 90 dager var altså tiden mellom oppsetting og dimisjon, så bataljonen skulle etter min mening være på Elvegårdsmoen i løpet av den 90. dag. Å la den begynne å marsjere fra Bardu etter å ha uttjent 90 dager, ville si det samme som å holde personellet inne i mere enn 90 dager, minst 92, og antagelig 93 dager. Dette ville være uheldig for alle dem som — med rette hadde regnet med å være tilbake på moen den 90. dag, slik at de et par dager senere ville være dimittert så de kunne reise hjem. I henhold til dette resonnement ville de ha ordnet seg og tinget seg plass på land og til sjøs, slik at de ville komme i vanskeligheter hvis de ble holdt inne flere dager over tiden.

«Og så en ting til», sa jeg til major Hyldmo. «Bataljonen må helst være på Elvegårdsmoen en uke før den har uttjent sine 90 dager. De våpnene den har, fikk den jo upusset fra Feltbataljon I, som hadde vært på Finnmarken, og jeg veit så inderlig godt åssen disse våpnene ser ut idag. Bataljonen må være på moen i flere dager og pusse før den kan begynne innleveringen».

Major Hyldmo er en solid kar. En fornuftig kar. Og han var enig med meg. Vi gikk derfor igang med å planlegge hjemmarsjen for bataljonen, idet vi håpet divisjonen ville finne vårt resonnement overbevisende. Husker jeg ikke feil, ble vi enige om at ba-

taljonen måtte bryte opp fra Bardu mandag 8. april.

«Det spørs om det hender noe før vi kommer avgårde», sa major Hyldmo.

Vårt resonnement overbeviste ikke noen av dem som hadde makt og myndighet. Bataljonen skulle være så god å være i Bardu til og med den 90. dagen. Siden kunne den marsjere så mye den ville.

Dette mitt forsøk på å få bataljonen tilbake til Elvegårdsmoen så itide at den kunne pusse og innlevere det utleverte materiell på en skikkelig måte, fikk en venn av sannhet til å skrive til generaladvokaten og forklare:

«Oberst Sundlo var i begynnelsen av april oppe i Bardu, hvor han arbeidet for at Feltbataljon II straks skulle bli sendt til Elvegårdsmoen. Han visste nemlig at tyskerne var i anmarsj, og ville at bataljonen skulle komme til moen på en slik tid at tyskerne kunne stå ferdig til å ta imot den».

Som nevnt var kommandørkaptein Askim sjef for den marinestyrken som var avdelt til Ofoten. Han stod under distriktskommandoen i Harstad (6. divisjon) og altså ikke under meg. Hans ordre var å samarbeide med meg.

Høsten 1939 måtte de fleste være klar over at krig var å befrykte, selv om ikke så mange trodde at vårt land skulle komme midt opp i det, og derfor gav divisjonen ordre om å planlegge en varslingslinje i vest:

Jeg lot min adjutant, kaptein Hjalmar Eriksen, foreta den nødvendige rekognosering, og han drog avsted sammen med en representant for telegrafverket, som stillet en kraftig motorkutter til disposisjon, og la alt tilrette på beste måte. Såvidt erindres, var det telegrafinspektøren i Lødingen som var med på turen. Hvert enkelt poststed ble fastsatt, og snekker på stedet gav et kostnadsoverslag for oppsetting av provisorisk vakthytte. Og likeledes ble det for hvert poststed truffet avtale med 3 sivile som hadde gjort militærtjeneste, og som var villige til å overta eventuelt midlertidig vakthold for kr. 5,— pr. mann pr. døgn. — Representanten fra Telegrafverket fikk i oppdrag å be-

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

Den svangre stønnet. Først sagte, så stadig høyere. «Vi er der snart», trøstet Martin henne. «De må bare holde ut litt til. Hør her, snakker De tsjekkisk?»

«Nei. Jeg er fra Breslau. Jeg har fryktelig vondt, så fryktelig vondt — —»

«Pokker også», brummer Martin. «Jeg ville forsøksvis bringe henne til Allgemeine Krankenhaus. Men hun snakker bare tysk. Hva skal vi da gjøre?»

«Vi må prøve likevel», sier Michaela fast. «Kanskje — hvis De vil si til henne — hun skal slett ikke snakke, det er jo ikke påfallende i hennes tilstand».

«Bravo, fru Heldenstern. De er ikke så dum som De ser ut til. Kunne De ta Dem sammen, bite tennene sammen og ikke si et ord, kjære frue? Forstår De meg? For at ingen skal få vite at De er tysker».

«Jaja, hjelp meg bare, jeg orker ikke mere! Jeg holder ikke ut lenger!»

Mellom rettsmedisinske institutt, kalt Patologien, og Allgemeine Krankenhaus står det en tett rad

av mennesker. Kvinner, menn og mange barn. Man hører korte ordrer, en skingrende pikestemme kommanderer «en, to — en, to». Bilen kommer ikke lenger.

Midt i gaten marsjerer omkring hundre tyske soldater barbert over glasskår. «En, to — en, to». Hvert skritt etterlater røde spor, ansiktene derer er grufulle, blodige masker. Det er en ung, billedskjønn tsjekkisk pike som kommanderer. Hun har høye støvler, sorte ridebukser og en rød-blå-hvit blomsterkrans i håret. De tallrike tilskuere synes å like den rolle hun spiller storartet, folk applauderer begeistret etter hvert av hennes nye innfall. Soldatene må gli bortover på knærne, de må grave i glasshaugen med de sønderslåtte ansikter. Da hun ser vognen med den vakre lege, smiler hun kokett og roper: «Melder ærbødigst, broder lege, alle mine germanske overmennesker er kjernesunne og i beste stemning. Vi øver nettopp preussisk parademarsj».

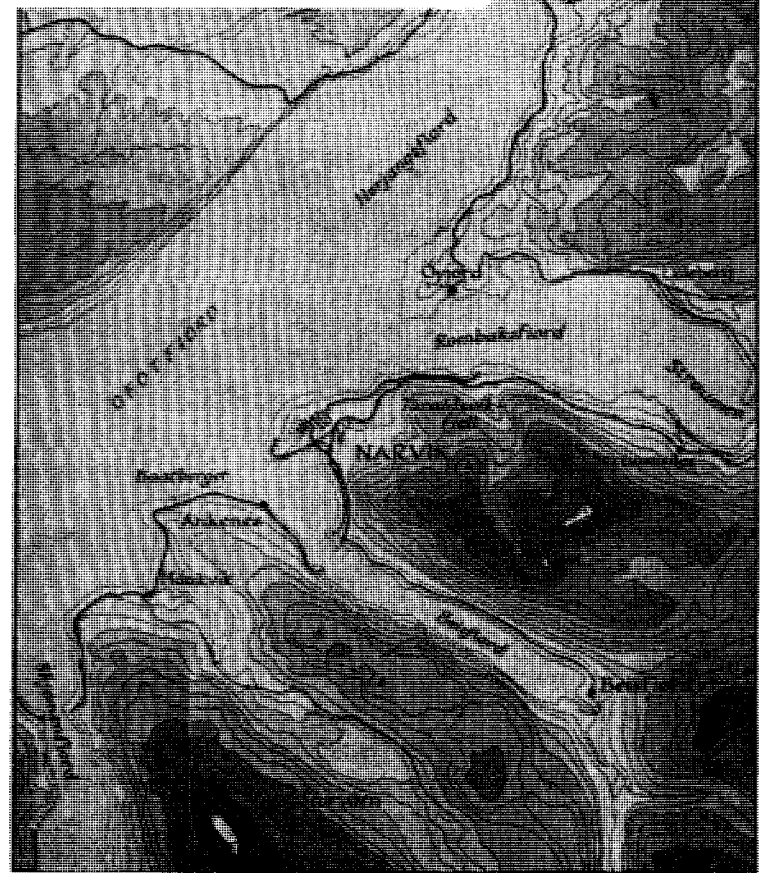
Mengden belønner vitsen hennes med en lattersalve.

«Godt, broder kaptein», svarer

Forts. side 7.

stemme og beregne beste telefonlinje lagt frem til poststedet med forbindelse til det permanente telefonnett.

Med divisjonens samtykke kunne det hele midlertidige vakthold vært iorden i løpet (Forts. s. 6)

CHAPTER II

NORWAY AND THE WAR: BRITISH AND GERMAN MILITARY PLANS

See Map of Norway, on end papers

FROM the outbreak of war between Britain and Germany on 3rd September 1939 Norway had in several ways a special importance for both belligerents, over and above the pressure which each side naturally sought to exercise upon all accessible neutral powers. The Norwegian coast provided the eastern limit of the main sea route from German ports to the Atlantic, and the control of that route was again, as in 1914-18, a cardinal factor in the British naval blockade. Within a fortnight after the...

Og så nærmet man seg utladningen, slik det berettes blant annet i Derry's åpenhjertige beretning om de britiske forberedelser for invasjon i Norge.

Civilingenjör Erhard Fliesberg:

Vägen till totalslaveriet

Mänskligheten har under de senaste decennierna och intensivt efter «befrielsen» i maj 1945 fått uppleva mängder av likartat tonande propagandakörer om världens omskapande till ett enda stort paradiset, om blott de maktbavandes idéer om huru styra länder och folk finge genomsyra all mänsklighet. De ha haft tillgång till teknikens modernaste och mest fullkomnade propagandainstrument och samtidigt kunnat förbinda all tänkande opposition. Likväl börjar numera t.o.m. bland propagandaens välbetalda legohjon tvivlet i takt med penningvärdets lavinartade fall få kraftig grogrund — och aningar gryr om att målet för den i bakgrunden ledande världsmakten är den absoluta motsatsen till paradiset välsignelser.

Ved kvalificerad okunnighet kan åstadkomma i namn av kultur och civilisation — i penningmaktens tjenst — til fullbordande av storfinansens världsmakt.

Ur propagandakörernas rikhaltiga och vackert klingande sångbok torde följande tillhöra de mest älskade melodier i världen runt: «Produktionen måste ökas» — «Försäljningarna måste växa» — «Exporten ovillkorligt förstoras» — «Gemensam marknad förbättrar resultaten» — «Importen måste begränsas». Alltså tillsattes mängder av kommittéer för att främja denna «välsignelserika verksamhet». Stor sak om det strider såväl mot de olika ländernas sanna interessen som mot innebörden av de skilda propagandanumrens innehåll — huvudsaken är ju att rullan går och att experters månghövdade armé får resa från sammanträde till sammanträde i alla världsdelar och härför bli rikligen belönade. Av ännu mindre betydelse är, att om vi så samlade allt vad världen har av nationalekonomiska experter, så skulle de ej kunna lösa det hopplöst omöjliga problemet huru kunna åstadkomma att **alla** länder **ökade** sin export samtidigt som de **alla** minskade sin import.

Det är inte utan att när man hör all denna «exportvisdom» strömma ur propagandamegafonerna att senare än kraftigare betonas av den ensartade pressen, man blir en smula fundersam över om, huruvida dessa experter försöker att tränga in bak förlåten av all denna förkunsel och verkligen genomtänka vilken innebörd som finnes fördold i texterna.

Vad menas nu t. ex. med

begreppet «produktion»? Kan det verkligen förklara någonting om vilket slag av produktion, som därmed avses, resp. något om på vad sätt produktionen försiggår? Menar vederbörande att det är totalt likgiltigt vad som produceras, bara det produceras?

Den dunkelt tänkta tanke, som förmodligen finns förborgad bak alla denna produktionspropaganda förefaller vara att därmed avses, att varje land skall tillverka, vad som passar det bäst och som det lättast och billigast kan åstadkomma. Aha, «billigast» — det är tydligen begreppets innersta kärna, varvid med «billighet» endast avses kostnader i penningssiffrors momentana mätvärde utan hänsynstagande till vad som är förmånligast för produktionslandets skapande av levnadsmöjligheter för dess inbyggare, respektive förhinder. (Forts. s. 8)

« — en fremtid hvori de kommer til å dø av sult og tuberkulose på sin forbannede øy ».

Røster fra graven

HITLER OG GÖRING OM DEN UNDERGANG AV DET BRITISKE VERDENSRIKE SOM FULLBYRDES I DISSE DAGE

I de siste dagene i bunkeren under Rikskansliet i Berlin dikterte Adolf Hitler sine siste ord til den senere forsvunne Marin Bormann. Det lykkedes denne å bringe oppteignelsene i foreløpig sikkerhet, men de falt senere i hendene på en uvedkommende som benyttet dem til å skaffe seg økonomisk vinning ved å selge dem til et stort britisk aviskonsern. Etter behørig «bearbeidelse» ble oppteignelsene så offentliggjort blant annet i Beaverbrook-organet SUNDAY EXPRESS under navn av «Hitlers testamentet».

Slik situasjonen er blitt idag da England og dets få gjenværende lydland, deriblant Norge, er blitt utestengt fra det gode europeiske selskap etter i langsommelige tider å ha stått som en ydmyg tigger ved Fellesmarkedets port, og etter at dette samme England er blitt ydmyget på det groveste av USA, som i en offisiell uttalelse slo fast at det nå bare var en annenrangs makt og at det ville ha vanskelig nok for å opprettholde den posisjon, kan det ha sin interesse å friske opp igjen noen av de nesten profetiske forutsigelser Hitler kom med. Spesiell interesse har de også fordi Hitler her ikke bare taler om Englands undergang, men om fremtidsperspektivene for Europa. Han kommer også inn på forholdet til Sovjetsamveldet, som jo kan få ny aktualitet.

Vi gjengir noen utdrag av «Hitlers testamentet» etter oversettelse fra SUNDAY EXPRESS, slik som vi offentliggjorde det i FOLK OG LAND i begynnelsen av 1959:

«Vi kan med sikkerhet spå én ting: Hvordan denne krig enn slutter, det britiske imperium er ferdig. Det er blitt dødelig såret. Det britiske folk står overfor en fremtid hvori det kommer til å dø av sult og tuberkulose på sin forbannede øy».

«I et helt år klynget jeg meg til håpet om at Det tredje rike og Stalins Russland kunne opprette en entente, der i det minste ville være ærlig og oppriktig, om ikke uforbeholdent vennskapelig. Jeg forestilte meg at realisten Stalin etter 15 år ved makten ville ha frigjort seg fra den tåkete marxistiske ideologi, og at han beholdt den som en gift utelukkende til utvortes bruk. Den brutale måte hvorpå han hugget hodet av den jødiske intelligens som hadde ydet ham så store tjenester under arbeidet med å utslette det zaristiske Russland bestyrket meg i denne tro. Jeg antok at han ikke ville gi de samme jødiske intellektuelle en sjanse til å omstyrte det totalitære imperium han hadde skapt, det stalinistiske imperium, som i alt vesentlig er den åndelige arvtager til Peter den stores imperium.

I en ånd av uforsonlig realisme på begge sider kunne vi ha skapt en situasjon hvor en holdbar entente ville ha vært mulig ved nøyaktig å definere de innflydelsessfærer som partene skulle ha. Ved strengt å begrense vårt samarbeide til det økonomiske gebet og på en slik måte at begge parter ville hatt fordel av dette, kunne vi hatt en entente som ville blitt holdt under et stadig oppsyn med falkeblikk og med fingeren på avtrekkeren.

Efter Det tredje rikes nederlag og mens man venter på at de asiatiske, afrikanske og kanskje sydamerikanske nasjoner skal reise seg, vil det bare være to stormakter i verden, som er istand til å måle seg med hverandre: De forente stater og Sovjet-Russland. Både historiens og geografis lover vil tvinge dis-

se to makter til en styrkeprøve, enten militært eller på de økonomiske og ideologiske felter.

Disse samme lover gjør det uunngåelig at begge makter vil bli fiender av Europa. Og det er like sikkert at begge vil søke støtte hos den eneste overlevende store nasjon i Europa, hos det tyske folk.

Jeg kan ikke understreke sterkt nok at tyskerne for enhver pris må unngå rollen som «bonden» for den ene eller den annen part i det store sjakkspill.

Det er på dette punkt vanskelig å si hva der fra et ideologisk synspunkt vil være det værste for oss, den jødebefengte amerikanisme eller bolsjevismen. Det er mulig at russerne under inntrykk av begivenhetenes press vil befri seg fullstendig

(Forts. s. 7)

Arbeidsløsheten brer seg med rivende fart i England. Her er et bilde fra OBSERVER av arbeidsløse dokkarbeidere i Liverpool. De er ofrene for den churchillske politikk.

Skal denne mann - -

(Forts. fra s. 1)

treder. Hans stilling var utelukkende dekorativ. — Han holdt taler, inspiserte troppeavdelinger, mottok hilsner. Han hadde ingen makt, ble aldri konsultert når det gjaldt betydningsfulle skritt i Hitlers politikk

I 1941 fløy han alene til dette land. Han kom som en fredsemmissær. Han ville at den britiske regjering skulle avslutte krigen. Dette var utvilsomt fjollete å gjøre. Vi var alle bestemt på å fortsette krigen til Hitler og hans system var ødelagt.

Men Hess handlet i all oppriktighet. Sir Winston Churchill har selv kalt Hess' misjon «en uselvsk handling av sinnsyk velvilje». Likevel er det for denne handling han er blitt straffet med livsvarig fengsel.

Hess' tilbud ble selvsagt avslått. Selv om det var misforstått, så var han imidlertid kommet som en parlamentar under hvitt flagg. Han ble likevel behandlet som krigsfange.

Hvorfor denne innledende urettferdige handling? For å tilfredsstille Stalin. Han mistenkte oss for å ville avslutte en handel med Hitler. Hess betalte prisen for denne mistanke.

Ved krigens avslutning ble Hess bragt til Nürnberg og anbragt sammen med nazilederne som anklaget foran den internasjonale rett.

ENESTE ANKLAGE

Nazistene hadde gjort fryktelige ting i løpet av krigen. De drepte sivile. De drepte krigsfanger. De sendte millioner av jøder til gaskamrene.

Dette var i sannhet forbrytelser mot menneskerettighetene. De som ble funnet skyldig i disse forbrytelser betalte med rette med lovens høyeste straff. Hess var ikke tiltalt for noen av disse forbrytelser. Han hadde forlatt Tyskland før de fleste av dem ble begått. Det var ikke et fnugg av bevis for at han på noen slags måte hadde forbindelse med dem.

Den eneste anklage mot Hess var at han hadde begått en forbrytelse mot freden. Han ble beskyldt for å ha forberedt aggressiv krig mot Polen.

På ny var det intet bevis. Selvsagt hadde Hess hjulpet til med opprustningen av Tyskland i den utstrekning han overhodet gjorde noe. Tusner av tyskere hjalp mere effektivt til, spesielt de tyske generaler, hvorav mange nå har høye stillinger i NATO.

Alle land i Europa rustet opp i løpet av tredveårene. Ja, de fleste statsmenn beskyldtes faktisk for ikke å ha

rustet opp hurtig nok.

I forberedelsene mot Polen var Hess ikke innblandet i det hele tatt. Det finnes ikke et eneste dokument om saken fra ham, ingen beretning om et eneste møte hvor han deltok.

Den internasjonale domstol kunne bare si at han som stedfortredende fører og regjeringsmedlem «måtte ha visst». Likevel hadde den tyske regjering aldri møter, og Hitlers stedfortreder hadde hverken makt eller innflydelse.

Denne ene setning var nok. Hess «måtte ha visst». Bare for dette ble han dømt til livsvarig fengsel. Han sitter fremdeles idag i Spandau.

De gnir Dem i øynene. De mener det er umulig. Hess var medlem av en regjering som aldri hadde møter. En stedfortreder uten makt. En mann som aldri ble betrodd hemmeligheter. Likevel er han fange på livstid. Kan dette være mulig?

IKKE DEN ENESTE

Hess begikk en handling av en helt annen art, for hvilken han i virkeligheten er innesperret. Han foreslo fred mellom Storbritannia og Tyskland.

Han var ikke alene om dette. Da Hitler angrep Russland gikk en britisk minister inn for at vi skulle tre tilside og la de to diktatorer trette ut hverandre. Av den grunn mistet han sin stilling. Men han ble ikke sendt til Spandau. Han lever fremdeles og bærer et aktet navn.

I USA gikk også en senator inn for at vi skulle tre tilside i nazi-sovjetkrigen. I 1945 ble denne senator president Truman. En meget forskjellig skjebne fra Hess'.

Ennu engang betalte Hess prisen for det anglo-amerikanske ønske om å berolige Stalin. I 1945 foregav vi alle flittig at vi var ærlige, hengivne allierte som aldri hadde flirtet med Hitler. Vi håpet at vi ved å gi det utseende av dette skulle kunne skape et ekte samarbeide mellom Sovjetsamveldet og Vesten.

Og dog gjorde Chamberlain og Daladier i 1938 en avtale med Hitler i München om deling av Tsjekkoslovakia. I 1939 sluttet Stalin en pakt med Hitler som muliggjorde det tyske angrep på Polen.

I Nürnberg var det en uskreven avtale mellom de fire anklagemakter. Vi i Vest nevnte aldri nazi-sovjetpakten. Russerne nevnte ikke München.

Isteden ble det laget et falsk bilde som om vi alle sammen var ubøyelige motstandere av Hitler fra begyn-

nelsen av. Enhver som hadde foreslått kompromiss ble straffet med livsvarig fengsel.

FOR TIDLIG

Vi i vest er nå forenet med Tyskland i en defensiv allianse mot Sovjetsamveldet. Vi tolererer tysk agitasjon om de tapte østområder, hvilket er like meget forbrytelse mot freden som noe av det som ble gjort av nazistene for 30 år siden. Hvis Hess er skyldig, så er vi det alle sammen.

Hess kom galt avsted. Han gjorde sitt forslag om engelsk-tysk vennskap noen år for tidlig. Dette er hans eneste forbrytelse. Av denne grunn er og forblir han i Spandau som fange hos de fire makter, det eneste gjenværende symbol på den allierte enhet som er død.

Vi burde visselig gjenopprette denne enhet med et generøst formål. Den britiske regjering bør be om barmhjertighet.

Hess var nazist. Som alle andre nazister tjente han en dårlig sak. Men den eneste selvstendige handling han gjorde i hele sitt liv var ærlig, velment og oppriktig, selv om den var misforstått.

Hess burde nå ha vært en glemmt mann sammen med de andre nazister. Vi kan ikke glemme så lenge han forblir i Spandau.

Jeg hatet nazistene. Jeg er glad for at de ble tilintetgjort.

Vi kjempet for høyere, edlere mål. Vi har forrådt disse mål ved vår behandling av Hess. — Vi har kopiert nazistenes opptreden. Vi har

(Forts. fra s. 4)

av ca. 14 dager. Jeg gikk ut fra at slik som krigssituasjonen utviklet seg i Europa, gjaldt det å få opprettet disse luftvarslingspostene snarest mulig. Da de forskjellige postene skulle settes opp langs kysten, skulle deres oppdrag også være å varsle eventuelle krigsfartøyer innen synsområdet. Poster satt opp i Vestfjorden og i munningen av Ofotfjorden ville uten tvil kunne ha gitt viktige meldinger 9. april 1940.

Rapport om rekognoseringen ble sendt divisjonen snarest mulig, og jeg ventet hver dag å få ordre om omgående å sette varslingstjenesten igang som planlagt. En slik ordre lot imidlertid vente på seg, og jeg skrev derfor til divisjonen og foreslo at jeg ble gitt bemyndigelse til å sette opp varslingstjenesten, slik som divisjonen kunne se av min rapport, med bygging av vakthytter og telefonlinjer, og til å gi postene en foreløbig instruksjon.

Fra divisjonen fikk jeg nå underretning om at det ville bli kalt inn mannskap til poststedene og at sambands-

laget et menneskelig vesen om til et leketøy for politisk beregning — en beregning som til og med ikke holdt stikk.

Det er en svart flekk på vår ære inntil Hess er løslatt. I denne juletid hever jeg røsten for barmhjertighet, selv om jeg gjør det alene».

HUSK BLADPENGENE

Narvik - -

materiell ville bli sendt regimentet til foreløbig oppbevaring. Hva instruksjon av postene angikk, så var en befalingsmann beordret til å ta seg av den. Han skulle begynne i Finnmark og fortsette sydover for å instruere samtlige poster i hele 6. divisjon.

Noe materiell for postenes sambandstjeneste kom ikke til regimentet, når unntas noen tomme kasser som materiellet skulle oppbevares i. Jeg fikk det inntrykk at det ikke hastet med å sette opp varslingstjenesten.

Sluttresultatet av det hele var at der ikke kom noen befalingsmann for å instruere postene, og det var heldig, idet der ikke kom noen divisjonsordre om å kalle inn soldater til tjeneste på poststedene. Det eneste som kom var 12 tomkasser, 1 kasse pr. signalpost. I disse kasser skulle det nødvendige utstyr for signalpostene oppbevares: signalflagg, signallys osv. Kassene ble oppbevart i regimentets kjeller i Narvik, og der strøk de med da regimentssjefsboligen brant ned under krigen 1940.

*

Regimentets «Krigsbeholdning» av ski var 16 par. Sier og skriver 16 par. Disse skiene ble høsten 1939 utdelt til 3. kompani, som ble sendt til Finnmark på nøytralitetsvakt. For å kunne møte også en vinterkrig, telegraferte jeg til rette vedkommende i Oslo og bad om pr. omgående å få tusen par ski.

Men der kom ikke en eneste ski. Derimot kom der en sur bemerkning om at der nok skulle komme ski når det passet den høye rette vedkommende. Forresten ville samme høye rette henstille til regimentet å sende sydover de 16 par det hadde mottatt til låns. En henstilling som det var meg en udelte fornøyelse ikke å etterkomme.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 v. Lademoen kirke - Voldsminde

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 40 94

ÅRSMØTE I A/L FOLK OG LAND

holdes på kontoret i Kierschows gt. 5, Oslo, **onsdag 27. februar kl. 12.**

Andelshavere innkalles til å møte personlig eller med skriftlig fullmakt til en annen andelshaver. Fullmakten bes utskrevet på nedenstående blankett. Om ønskes kan fullmakt gis til undertegnede styrets formann eller redaktør Melsom.

Til behandling foreligger bl. a. regnskapet for 1962 og valg.

Styret innkalles til møte samme dag kl. 11 på avisens kontor.

OLAF HOLM,

styrets formann.

FULLMAKT

til å møte for meg på årsmøtet i A/L FOLK OG LAND 27. februar 1963 gis herved

.....

.....

Sted og dato

Underskrift

.....

Andelsbrev nr.

Dødsdans i Prag

(Forts. fra s. 4)

Martin og blunker til henne. «Ta en pause nå og la meg slippe gjennom. Jeg har en alvorlig syk i bilen».

Piken driver de tyske soldater sammen med en ridepisk, marsjerer verdig bort til bilen og ser inn i den. Hun ser den svangre kvinnen og blir rød. «Gjør plass, folkens», skriker hun unødig høyt for å skjule sin forlegenhet.

Bilen kjører videre, en side av kjørebanelen er omhyggelig feiet. Foran annen dør i Allgemeine Krankenhaus sitter fire gardister med maskinpistoler på havestoler. Martin sveiver ned et vindu og stikker hodet ut. «En alvorlig syk. Hvor er kirurgiske avdeling?»

Den yngste av gardistene, en tykkfallen gutt på høyst fjorten år, slentrer langsomt bort til bilen. Den syke kneler nå på baksetet og borer neglene inn i polstret. Hodet hennes pendler frem og tilbake, hun stønner og stønner. Plutselig ser hun de tyske soldater, hun reiser seg og skriker: «Min Gud, min mann er også soldat!»

Alle gardistene er straks ved bilen. Martin vil gripe etter revolveren, men han har den hvite kappen på og kan ikke få fatt i den uten å vekke mistanke. Men Michaela er allerede med et sprang ute mellom gardistene og Martin. Hun må først fukte leppene med tungen før hun kan snakke. «Nå, hva betyr dette?» spør hun energisk. «Vi skal til kirurgiske».

«Med den drektige tyske so?» piper den tykke gardisten med barnestemme.

«Javel. Med tyskeren.»

Hun dekker med ryggen forreste vindu slik at Martin usett kan trekke våpnet.

Vanvittig eller feig? Vil hun forråde meg og ofre kvinnen for å redde seg selv? Martin holder revolveren skuddklar. Hun skal få den første kulen. Denne tøsene med det glatte engleansiktet.

«Kvinnen er en Gestapo-agent», sier Michaela dempet. «Hun må straks opereres, ellers dør hun. Men det kan vi ikke tillate, hun må først si hvor de andre Gestapo-agenter har gjemt seg og hvor SS har sitt våpenlager. Forstår dere? Men si ikke noe til noen, ellers kunne tyskerne bli advart».

«Klart, det forstår jeg», nikker den eldste av gardistene, en mager gutt med arbeidsslitte hender, ivrig. «Men hvorfor opererer ikke legen henne selv?»

«Fordi han ikke er kirurg. Han er bare vanlig praktiserende lege, og dessuten har vi ikke de nødvendige instrumenter».

«Nå ja, det forstår jeg alt sammen, men radioen sa jo at man ikke måtte gi en tysker legehjelp, og jeg må gjøre det som radioen sier, det må du da forstå. Det er ikke så enkelt, søster. For kort tid siden skjøt man her på Karlsplatz en gardist fordi han hadde gitt en gammel tysk heks lommeterkleet sitt».

«Men det var jo også helt idiotisk, det må du selv medgi, søster», avbryter den tredje gardist ham. Han har hele tiden sett beundrende på Michaela. «Den gam-

le hadde et skudd gjennom kinnnet, forstår du, og så gir den idioten henne lommeterkleet sitt for at hun kunne holde det mot kinnnet! Han ligger fremdeles under treet, den idioten!»

Den fjerde gardist, som har tiet hittil, knurrer plutselig mørkt: «De tre er mistenkelige. Ikke noe snakk med den banden! Legitimer dere først, ellers skal jeg vise dere hvor godt jeg skyter!»

Michaela trekker de skjelvende lepper sammen til et mislykket foraktelig smil og gjemmer de skjelvende hender i lommene på sitt hvite søsterforkle. Alt forgieves. Og bare hun er skyld i det. Hun ville tross alt bringe den syke inn på sykehuset. Martin ser hvorledes hun vakler og legger armen fast om skulderen hennes. Herunder ler han støvende. «Endelig en gardist som ikke bare har et våpen, men også hode! Å legitimere seg er det viktigste av alt! Det må jeg fortelle på den russiske kommandantur. Hva heter du for noe? — Men her har du først legitimasjonskortet mitt».

Han viser frem den bekreftede avskrift av Ninas fødselsattest. Hans kone ville ha alle papirene sine hos seg på sykehuset. I dagvis har de ligget i mappen hans. Og idag — nå er sluddret iallfall godt for noe.

«Kan du russisk?» spør han vennlig og snakker selv russisk videre. «Jeg er nemlig russer, Molodec (unge mann)».

Gardisten glør andektig på de russiske bokstaver. De er like uføstelige som hiroglyfer for ham, men de er russiske og mannen er russer. Ungdommen som hadde foranlediget legitimeringen hever neven til hilsen og stammer lykkelig: «Jeg heter Karel Voda. Tilgi meg, kamerat, jeg kunne ikke vite —»

«Det er bra, du har handlet riktig». Martin klapper ham velvillig på skulderen.

«Vil De nå — vil du nå til kirurgien? Skal jeg la Gestapo-agenten bære inn?»

«Helst ikke, hun er påny bevisstløs, som du ser. Jeg kjører heller direkte til nasjonalrådet, i politipresidiet. Der får hun en kamfersprøyte for at hun kan komme til bevissthet igjen, og kameratene vil ta henne med i bannen før hun pigger av. Stig inn, søster, do swidanja, Molodec!»

De fire gardister strammer seg opp, to hilser med hånden til luen, to med knyttnevene. Ansiktene deres er strengt tjenstlige, men øynene stråler.

«Men, ikke et ord, gutter!» roper Michaela og vinker til avskjed med hetten som hun i opphisselsen rev av hodet.

Bilen kjører langsomt over Karlsplatz til Resslergasse.

«Hvis vi noensinne skulle få noe tid tilovers for oss selv, Michaela», sier Martin bistert, «så må De ubetinget fortelle meg minst hundre ganger at jeg er den største idiot i Prag. Så — og nu passer De på om De ser et skilt. Når De oppdager en lege, så skriker De ut. For min skyld kan det godt være bare en tannlege. Noe vil jo han også kunne gjøre».

Dansk fjernsyn-

(Forts. fra s. 2)

rende, at fjernsynet — og professor von Eyben — greb så hårdt om de nælder, politikene var så flittige til at gjøre i — i «Tyve år efter», før det er for sent, hvad det er lige ved at være. Man kan så diskutere frem og tilbage om, hvorvidt den konstruerte rettsag var helt rimelig eller ej (og det havde naturligvis været dejligt hvis den havde) — men det er slet ikke det sagen drejer sig om. Den drejer sig nemlig ganske enkelt om vi er modne nok til (og har lyst) at se virkeligheden i øjnene. I det videre perspektiv er spørsmålet ikke, om Peter Jensen er skyldig eller ej, men om vi er det!

Diskussionen efter domsafsigelsen viste også den græselige kattepine, de ansvarlige ledere var i efter befrielsen. Det gjaldt for enhver pris om at undgå dommer Lynch og hans lange knive. For at imødekomme folkets umådeholdne krav om hævn valgte man at lovgive så hårdt, at selv småforseelser blev straffet med flere års fængsel — dette med tilbagevirkende kraft og med den forudsætning, at enhver idiot da måtte kunne forstå, at politikerne slet ikke mente hvad de sagde indtil 29. august 1943. Det forstod idiotene desværre ikke.

I den udmærkede diskussion sagde Mogens Fog blandt andet, at han havde været meget chokeret over hvor hårdt man gikk til værks over for småsyndere — det havde slet ikke været meningen. Loven var altså i grunden et paradenummer. Desværre opfattede anklagemyndigheden ikke finessen, men anklagede over en lav sko efter bogstaven. (Anklagemyndigheden har det til fælles med alle institutioner — de er umættelige).

Og så må man i øvrigt bede til, at denne rettsag vil blive oplæget til en større debat om disse års makabre hændelser. Den er nødvendig, selv om vi alle sammen i grunden helst er fri — også alle de tusinder af peterjensener, der landet overfører en tilværelse, der ligner vores alle sammens tilværelse.

Og dette siste ønske må vi slutte oss til så sterkt vi kan også for Norges vedkommende. Parolen «ro omkring uretten» har sikker utspillet sin rolle her i landet også, som i Danmark, og det kan ikke være noe hensyn lenger som tilsier at myndighetene fortsatt utad skal late som alt er i den skjønneste orden med «disse års makabre hændelser». La oss få litt frisk luft inn også over det norske «rettsoppgjøret»!

Og nå er det i første rekke folkets kårne, stortinget, som har utspillet når det får seg forelagt både Justisdepartementets ekspertbetenkning (ingen kan vel være mere eksperter enn de hovedskyldige) og Forbundets nøkterne henvendelse i sakens anledning.

Røster fra graven —

(Forts. fra s. 5)

for den jødiske marxisme, kun for å gjenopplive panslavismen i dens villeste og voldsomste form».

*

Om USA sier Hitler at det risikerer å gå under før det har nådd modenhetens alder «hvis det ikke hurtig lykkes dem å befri seg fra New York-jødernes åk.» Og han fortsetter:

«Den kjennsgjerning at de (amerikanerne) forener besiddelsen av så enorm materiell makt med en så enorm mangel på fornuft, fremkaller billedet av et barn som er blitt angrepet av Elefantiasis. Man kan godt spørre om dette ikke er et eksempel på en paddehatt-sivilisasjon som er forutbestemt til å forsvinne like hurtig som den er oppstått».

*

Det var ellers ikke bare Hitler som spådde det britiske imperiums sammenbrudd slik vi er vitne til i disse dager. Også Hermann Göring gav i et brev til Churchill fra dødsellen uttrykk for de samme tanker. Vi gjengir sluttaussnittet:

«Jeg beklager at jeg tiltrodde Dem (Churchill) forståelsen av at eksistensen av et tilfredsstillt og livskraftig tysk rike var en verdenspolitisk nødvendighet og dermed et nødvendig vilkår også for det britiske rikets beståen. Jeg beklager at våre stridskrefters styrke ikke var tilstrekkelige til ennå i siste minutt å fremtvinge hos Dem en bedre forståelse, nemlig forståelsen av at tilintetgjørelsen av Tyskland også betød innledningen til tilintetgjørelsen av den britiske verdensmakt. Vi gikk videre og handlet hver etter sin lov: jeg etter den nye forståelse, og De etter den gamle oppfatning, som det samme Europa ikke lenger har resurser nok til å gjøre gjeldende i verden.

Jeg skal vite å gå min vei tilende i den faste forvisning om at jeg som tysk nasjonalsosialist dog har vært en bedre europeer enn De. Med fullstendig ro overlater jeg bedømmelsen herav til etterverden, en etterverden som — dette er mitt oppriktige ønske — De må få tilhøre så lenge som mulig. Isåfall kommer skjebnen kanskje til å gi Dem samme sjanse som De har latt meg få, nemlig i undergangens øyeblikk å få si et sannhetens ord».

En kan kanskje sammenligne disse ord med situasjonen nå, slik den fremstilles i for eksempel det amerikanske blad «US News and World Report» ved årsskiftet:

Efter Kennedy's møte med Macmillan i Nassau (Bahamas) står britene foran to harde realiteter:

1. England har sunket ned til en annenrangs makt.
2. Selv dette lavere trap-

petrinn er usikkert for England. Nassau-samtalen mellom den vestlige verdens «To store» ble avsluttet 21. desember med lovord om det anglo-amerikanske partnerskapet, som skulle opprettholdes. Offisielt informerte medgir dog privat at det har inntrådt en dyptgripende endring i forbindelsene. Den nye ordning bestemmes av den realistiske vurdering av Storbritannias makt.

I løpet av en eneste måned ved slutten av året 1962 ble Englands maktforfall gjennom en kjede av begivenheter stillet drastisk frem for britenes og verdens øyne. De amerikanske Britannia-sakkyndige gir i forbindelse med Bahamas-konferansen følgende dystre overblikk:

1. I løpet av 20 år har Imperiet skrumpet sammen fra en befolkning på 510 millioner med 16 millioner kvadratmil til «Empire»-stumper på mindre enn 25 millioner (utenfor England).

2. Som «atommakt» er Storbritannia helt henvist til Amerikas velvilje.

3. Som industrimakt står England langt etter USA og Sovjet.

4. Innen verdenshandelen har Storbritannia glidd så langt bakover at selv den relative sikkerheten i et medlemskap i EEC kan bli nektet det (Hvilket altså nå er skjedd).

5. Englands betydning som verdensbankier har blitt meget tvilsom. I London snakket man overalt etter avslutningen av Nassau-konferansen om at England siden dagene ved Dunkerque aldri hadde stått overfor en slik krise.

Den britiske utenrikspolitik, som helt har vært innstillet på det spesielle anglo-amerikanske kompaniskapet, har likeledes fullstendig rast sammen. Kennedy viste i Nassau ikke den ringeste tilbøyelighet til i et kritisk tilfelle å unnlate å etablere sin egen private kontakt med Krustsjov. (Jevnfør dagens skråll når de Gaulle vil gjøre det samme). Med hensyn til Storbritannias tjeneste som «ærlig megler», så har han ikke lenger den ringeste interesse av den.

I tidligere kriser har England kunnet støtte seg på Commonwealth og til og med funnet støtte hos land som tilhører «sterlingblokken». Men den tid er forbi da commonwealth-medlemmene så opp til England som sin leder og beskytter. Til og med India vender seg i sin nuværende nødsituasjon heller til Washington enn til London. Britene står nå foran problemet om hvorledes de skal ordne seg etter at deres land har utspillet rollen som verdensmakt».

Vägen till totalslaveriet

(Forts. fra s. 5)

drandet av slöseri med dess naturtillgångar.

För att kunna sälja all denna produktion måste marknader skapas och för det målets nående igångsätter storfinansens och dess verkställande organ, FN, en geografisk omdaning av världen med massor av nyfödda stater av ordningsgruppen «underutvecklade länder». Och för övervakandet av att alla dessa «stater» styras i överensstämmelse med storfinansens glupande aptit efter förtjånstmöjligheter, måste FN engagere världens «civiliserade» nationer att sända trupper till alla av under dess direktiv uppkomna ocentra.

Samtidigt specialtränas nationalekonomins alla experter att betrakta försäljning i billighetens teckn — sett ur penningens siffersynpunkter — som det livsviktigaste för utvecklandet av världens civilisation och kultur. Därigenom har nationalekonomins hela lärosystem utvecklats till en hänsynslös «jakt efter pengar», varvid alla medel synas tillåtna blott jakten kan åstadkomma de jättestora vinsterna. **Med det förunderliga resultat av, att ju intensivare penningjakten bedrivs desto snabbare sjunker penningvärdet.**

För att jakten skall kunna intensifieras sammanslutes i allt snabbare takt industrigrupper till än större grupper för att tydligen hamna i mer än jättestora centraldirigerade koncernbyggnader, vars makt- och finansintressen tvingar ländernas styrelser att helt lyda av dem utfärdade direktiv. Ur konkurrenssynpunkt fordras desslikes en allt intensivare standardisering av material, tillverkningsmetoder och produkter. Härmed förvandlas tillverkningens huvudmål till massproduktion av själlöst likartade varor, för själlöst arbetande varelser inom det mesta av industrin, för själlöst standardiserade människor. Allt skall tydligen bli så fruktansvärt ensartat att människorna komma att dö av idel tråkighet eller bliva fnoskiga av att dag efter dag, timme efter timme göra exakt samma handgrepp och rörelser. Människorna skola i största möjliga mängd förvandlas till slavar för att storfinansens tärande människor skall kunna skörda rikedomars massor och behagligt njuta av allt, vad deras närande medmänniskor skapar.

Otvivelaktigt är standardisering av massor av de hjälpmedel människan behöver mer än önskvärt. Men där finnes också en absolut gräns för standardisering, vilken ej får överskridas, om ej människorna skola bli blott

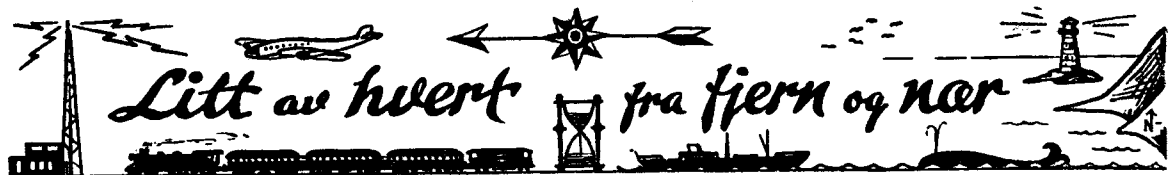
slavrobotar, där allt av arbetsglädje och trivsel blir en längtans dröm tillbaka till en tid, där dessa arbetsstimulerande element funnos att förgylla upp en tillvaro, som ur andra sociala synpunkter ej var så avundsvärd.

Det finnes givetvis också människor för vilka det mekaniska minnets kontinuerlig upprepade arbetsrörelser ej innebär obehag, men för de flesta människor torde det automatiska upprepandet innebära såväl pina som ett dödligt gift för alla former av initiativ och självverksamhet. Det är sant att vi människor under vårt dagliga liv har att från morgon till kväll upprepa mängder av enahanda rörelser utan att därav förtrötts eller irriteras, men dessa rörelsemoment äro ej tvångsstyrd av automatiskt arbetande maskiner utan tillåta större eller mindre avvikelser från standardschemat.

I fråga om de av det mekaniska minnet tvångsstyrda robotrörelserna kan man iakttaga en av de väsentliga skillnaderna mellan man och kvinna, vilket förhållande ofta brukar föranleda syrliga kommentarer från kvinnosidan. Kvinnans mekaniska minne arbetar så perfekt, att hon samtidigt med dess funktioner tämligen obehindrat kan låta sin hjärna sysselsätta sig med andra intressen. Hon kan t. ex. medan hon sticker och syr gladeligen tala om både ditt och datt, medan som regel mannens mekaniska minne upphör att fungera, när hans hjärna måste syssla med något slag av tankearbete. Bland det i detta avseende mest drastiska, jag iakttagit, är att jag sett kvinnor samtidigt som de sytt resp. stickat kunna läsa en intressant roman. Dyligt vore omöjligt för en man och föranleder kvinnan till spydigheter mot män, som upphöra att arbeta, när de måste föra ett samspråk, som kräver hjärnans inlevda medverkan. Denna typiska skillnad gör att kvinnan relativt lätt kan låta sina händer manipulera med sådant industriellt arbete, där maskinerna gör robotarbetet och blott behöver matas. Hennes hjärna kan samtidigt fundera över klädsel, nöjen och allt som kan öka hennes attraktion och hennes möjligheter som en familjs centralpunkt.

Bland de intryck, som skänkt mig aldrig glömda minnesbilder må jag i detta sammanhang nämna:

1) Det första barndomsminnet av en mångtalig familj samlade till olika slag av sysselsättningar i det relativt lilla rum — köket — som var familjens egentliga vardagsrum, där alla trots be-

MERE OM SOBLEN-MYSTERIET

I det amerikanske blad «The Cross and the Flag» sakser vi: «Dr. Robert Soblen var en forræder og spion for Sovjetsamveldets regering. Hans bror er fremdeles i det federale fengsel og venstredikale krever hans løslatelse. Han medvirket til å overføre atomhemmeligheter fra USA til Moskva. Dr. Soblens flukt først til Israel og så til Storbritannia er en av de mest skandaløse hendelser i den senere tid, spesielt fordi Lehmanfamilien (den mektigste jødiske familie i Amerika) ledet av sin talsmann Mrs. Buttenweiser, niesen av tidligere guvernør Herbert Lehman, var blant de mest aktive og skaffet tilveie penger for å beskytte og forsvare denne Moskvaspion».

STÅHEI OMKRING DÖNITZ

Admiral Dönitz, Tysklands siste legale statsoverhode, har etter innbydelse, holdt et foredrag for gymnasiastene i Geesthacht i Schleswig-Holstein, men det skulle han tydeligvis ikke ha gjort i det nydemokratiske Bundestyskland, spesielt ikke når ungdommen hilste ham med voldsomt bifall. Myndighetene skal da også nå sende ut en ny mann, en «historiker» til gymnaset for å beriktige storadmiralens beretning om det han selv stod midt oppe i. Ellers noterer vi som et gledelig trekk at lokalavisen «Schwarzenbecker Tageblatt» våger å uttrykke sin tilfredshet med admiral Dönitz' rede-

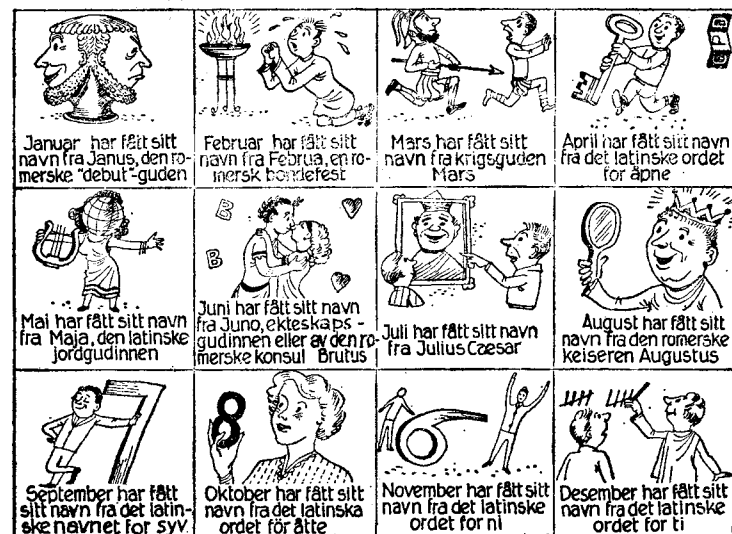
gränset utrymme og øvrige sociala olägenheter dock med en viss tilfredsstillelse kunde ägna sig åt resp. arbeidsoppgifter.

2) Första besöket i en ganska omodern spikfabrik — där robotrörelserna hos ynglingar och äldre tycktes vara enda saliggörande arbetsformen. Mitt hjärta sammanstördes vid tanken på vardagsjobbet hos ynglingar, varav en del vore så unga att leken ute i det fria borde varit deras naturligaste livsytring.

3) Mitt första besök i en toppmodern bostadslinga av 7-vånings höghus. Alltså kvintessensen av demokratisk välfärdsskapande. Allt av ultramoderna bekvämligheter — fast mitt intryck blev obekvämligheter — torde ha förefunnits. Besökets ändamål var att utdela flygblad, alltså automatisk upphissning medan nedstignandet mellan våningarna blev den perfekta HADES-vandringen.

(Avsl. neste nr.)

HVA BETYR MÅNEBENES NAVN

gjørelse, noe som i sannhet er et særsyn i den ensrettede og kuede tyske presse. Bladet skriver bl. a.: «Akkurat som han under krigen inspirerte ubåtsoldatene sine, og ansporet dem til de høyeste ydelser, slik trakk han også denne ungdommen inn i sin trolldomsrets».

ROTSCHILDENE ISVING IGJEN

Gjennom den kommisjon som styrer EEC og hvis formann tyskeren Hallstein nylig rettet et voldsomt angrep på de Gaulle later det til at den storfinansielle baron Rothschild igjen får anledning til å gripe inn i begivenhetene. Et amerikansk blad bemerket om dette: «Europeiske, politiske og økonomiske iakttagere legger med stigende interesse merke til en plutselig fornyelse av huset Rothschilds vitalitet. Under ledelse av den 52 år gamle baron Guy de Rothschild holder dette gamle bankierfirma på å bli et ordtak når det gjelder dynamiske og profitable eventyr i den internasjonale finansverden. Idag står Rothschildene bak det europeiske fellesmarked med samme energi som forfedrene stod bak Europas konger og keisere». I den forbindelse kan det kanskje være på sin plass å minne om at selvom de Gaulles statsminister ikke har så meget å si, så har også han vært ansatt i huset Rothschilds tjeneste, nærmere bestemt i Pariserbanken.

IHERDIG DENAZIFISERING!

I Vest-Tyskland har ikke tiden svekket «denazifiseringen». Den pågår fremdeles lystig som for nære 20 år siden. For tiden er man i Würzburg sterkt opptatt av overborgermester dr. Helmut Zimmerers forhold og av følgende grunn: Zimmerer tok sin doktorgrad i 1936 med en avhandling som bar følgende i nydemokrate-

nes øyne forferdelige tittel: «Rassen, Staatangehörigkeit, Reichsbürgerschaft — ein Beitrag zum völkischen Staatsbegriff». Det er ikke rart at «Nürnberger Nachrichten» med avsky skriver at «på basis av en slik prestasjon tiltales mannen fremdeles idag som Doktor». Ellers pleier jo ikke tyske doktorgrader å henge så høyt. Vi minnes i den forbindelse en hendelse fra okkupasjonstiden, da vi ikke kom videre godt ut av det med en tysker vi i embeds medfør hadde å gjøre med. Det definitive brudd kom da vi en dag bemerket: «Si meg, hva er det egentlig iveien med Dem som ikke er Doktor? De er den første tysker vi har truffet på som ikke er det». Så, når alt kommer til alt, tror vi overborgermesteren med sin raseavhandling kan bære hodet like høyt som de fleste andre — også rundt omkring i lisenspressen, hvor det kryr av disse doktores.

FRA FIRMAREGISTRET

Den nylig pensjonerte NATO-øverstkommanderende USA-general Lauris Norstad er nå utnevnt til president for «Owens Corning Fiberclass International».

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 32 14

Abonnementspriser

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,—

pr halvår i Skandinavia.

Utlandet: Kr. 40,— pr.

år, kr. 20,— pr. halvår.

I nøytralt omslag innen-

lands: Kr. 46,— pr. år,

kr. 23,— pr halvår.

Løssalg kr. 0,85

Annonsepris kr. 0,40 pr.

mm og spalte.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/L Folk og Land